

Yaalaa Hanqina Nyaataa
Cimaa Yeroo Gabaabaa
Sadarkaa Keellaa
Fayyaa Sagantaa Nyaataa
Dedeebin Kennamuu /OTP

Maanuwaalii Leenjisa

GALATA

Gareen 'CMCHIP Project' aanaa dugdaa keessatti sagantaa hanqina nyaata hawaassarratti huda'a hojjatu duraan dursee dhaabbata

Dr Iñaki Alegria Coll (Pediatrician, MSC in Tropical Medicine and International Health, Medical Director Gambo Hospitaa)

Gabatee Qabiyyee Leengichaa

Seensaa.....	5
KUTAA 1: Walbarumsaa Hirmaatotaa fi Kaayyolee Leenjicha.....	6
1.1. Walbaruu.....	5
1.2. Kaayyolee Leengichaa.....	5
KUTAA 2: Akaakuu hanqina nyaataa.....	6
KUTAA 3: Safarrii antiroopomeetrii fi dhiitoo miila mirkaaneessuu.....	7
3.1. Gidduu gala irree ciqilee gara olii.....	8
3.2. Ulfaatina Safaruu.....	12
3.3. Dhiitoo miila mirkaaneessuu.....	12
KUTAA 4: Ulaagalee ciibsuu.....	14
Yaadannoo leenjisa 4.1-5: Ulaagalee ciibsuu fi hordoffii.....	20
Kutaa 5: Yaalii Hanqina Nyaataa cimaa atatamaa Sagantaa Nyaataa Deedeebin Keennamuu /OTP.....	21
Yaadannoo leenjisa 5.4: Qorichoota bu'uraa/Routine Medicine.....	24
KUTAA 6: Hordoffii.....	27
KUTAA 7: Galmeessuu fi gabaassuu.....	30
Yaadannoo leenjisa 7.1: Kaardii galmee Sagantaa Nyaataa Deedeebin.....	30
Keennamuu /OTP record card.....	30
Yaadannoo leenjisa 7.2: Galmeessuu fi gabaassuu.....	31
Yaadannoo leenjisa 7.3: Unkaa gabaasa HEF torbaani.....	35
KUTAA 8: Shaakala/practice.....	36

Kitaabota Wabii.....40

Hikkaa Jeechootaa

HNA Hanqina Nyaataa Atatamaa

HNG Hanqina Nyaataa Gidugaleesaa

HNH Hanqina Nyaataa Hamaa

NHCO Naanoo Harkaa Ciqilee Oli

SNDK Sagantaa Nyaataa Deedeebin Keenamuu

HEF Hojataa Eksteenshinii Fayyaa

HFH Hojataa Fayyaa Hawaasaa

KEF Keelaa Eegumsa Fayyaa

NQ Nyaataa Qoophaa'ee

SCK Sagantaa Cisanii Kunuunfaman

FKN- Fakkeenya

KKF- kankana fakkaatanfaa

Seensa

Rakkoowwan hiyyuummaa hir'isuu fi yaalii hanqina nyaataa hawaasarrattii xiyyeefateef sagantaan 'CMAM' diriirfamuun isaa baay'ee barbaachisaa ta'e argameera.

Sagantaan kunis kan xiyyeefatu hawaasa keessaa qaama saaxilamarrattiidha.

Muxannoon kun hirmaannaa hawaasaatitti fayyadamuun hawasa sochoosee fayyadamummaa uummataa dabaluuha.

Sagantaan 'CMAM'ii akkaataa ciminaa nyaataa irrattii hundaa'uun tajaajilaa garagaraa kenna.

Daa'imman hanqina nyaataa cimaa walxaxaan qabaman hundii sadarkaa buufata fi sanaa olilitti yoo yaalaman warrii cimaa walxaxaa hin taane garuu sadarkaa keellaa faayyaa fi sana olitti Yaalii Hanqina Nyaataa cimaa atatamaa Sagantaa Nyaataa Deedeebin Keennamuu /'OTP'tu kennama.

Dhukubsataan turtii Sagantaa Nyaataa Deedeebin Keennamuu kessattii; nyaata qophaa'aa, Qoorsa Amoksisillini, Qoorsa Meebeendaazol, Foolik asiddi, Vitamina A, Qoorchaa talaalii Gifiiraa & qorsa busaa akkaataa barbaachisummaa isaattii kennaamaafi.

KUTAA 1: Hirmaatotaan wal baruu fi Kaayyoolee Leenjichaa

1.1. Leenjitotaan wal baruu

Activity 1.1. Baacoo

1.2. Kaayyoolee Leenjichaa

Activity 1.2 kaayyoolee leenjichaa ibsiif

Dhuma leenjii guyyoota **arfaniif kanattii:-**

- a) Calallii geggeessuu fi hiikaa itti ni kennuu**
- b) Ulaagalee hanqina nyaataa cimaa fi adeemsa nyaata jalqabsisuu ni ibsu**
- c) Adeemsa nyaata jalqabsiisuu, rifarii fi baasuu sagantaa nyaataa sirriin ni hubatu**
- d) Dhiyyeessii keellaan fayyaa hanqina nyaataa cimaaf qabu wajjin wal baru**
- e) Qajeelfama hanqina nyaataa biyyoolessatti fayyadamuun hanqina nyaata gidduu galeessaa yaaluu fi hordofuu ni danda’u**
- f) Uunka galmee fi gabaasaa guutuu ni danda’u**

KUTAA 2: Akaakuu hanqina nyaataa

Kaayyoo: Maalummaa hanqina nyaataa yeroo gababaa ni hubatu

Ulaagalee HNG fi HNC adda ni baafatu

Actitivity 2.1: hanqinni nyaataa yeroo gababaa maalii?

HNC fi HNG akkamitti akkaa addabaasfamu itti himi

Yaadannoo leenjisa 2.1

Maalummaa hanqina nyaataa yeroo gababaa

Hanqinnii nyaataa yeroo gabaabaa jecha foon qaamaa namarraa dhumate fi dhiitoo qaama ibsuuf kan oludha. ('Kuwashakorii fi Marasmarii')

Hanqinnii nyaataa yeroo gabaabaa kun iddoo lamattii qoodqama foon qaamaa namarraa dhumate fi dhiitoo qaamarratii hundaa-udhaan.

A. Hanqina nyaataa giddugalessaa yeroo gabaaba (HNG/MAM)

B. Hanqina nyaataa cimaa yeroo gabaaba(HNC/SAM)

A. Hanqina nyaataa giddugalessaa yeroo gabaaba (MAM)

Daa'imman umuriin isaanii ji'a 6-waggaa 18 jiran HNYG kan qabaatan yoo kanneen arman gadii jiraatanidha.

- ***MUAC 11-11.99 cm fi yoo dhiitoo qaama jiraachuu baatee***

B. Hanqina nyaataa cimaa yeroo gabaaba(SAM)

Daa'imman umuriin isaanii ji'a 6_waggaa 18 jiran HNYC kan qabaatan yoo kanneen arman gadii yoo jiraatanidha.

- ***Dhiitoo miilaa lamaanii dhoqee hafu ykn***
- ***MUAC 11 cm gadii***

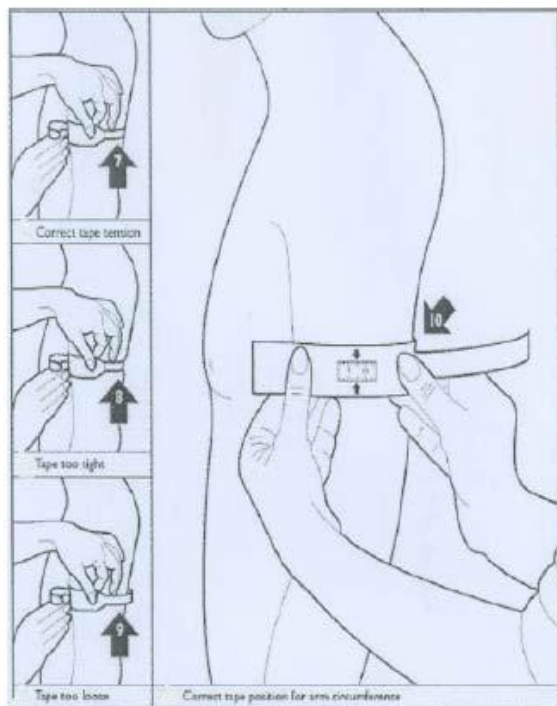

KUTAA 3: Safarii antiroopomeetrii fi dhiitoo miila mirkaaneessuu

Kaayyoo: Dhuma kutaa kanarrattii leenjitorarra kan eegamu:-

- Dandeettii MUAC fi Ulfaatina safaruu ni horatu
- Dhiitoo miilaa lamaanii dhoqee hafu adda ni baafatu
- Haala nyaata daa'imichaa ni murteessuu

Qophii shaakalaa

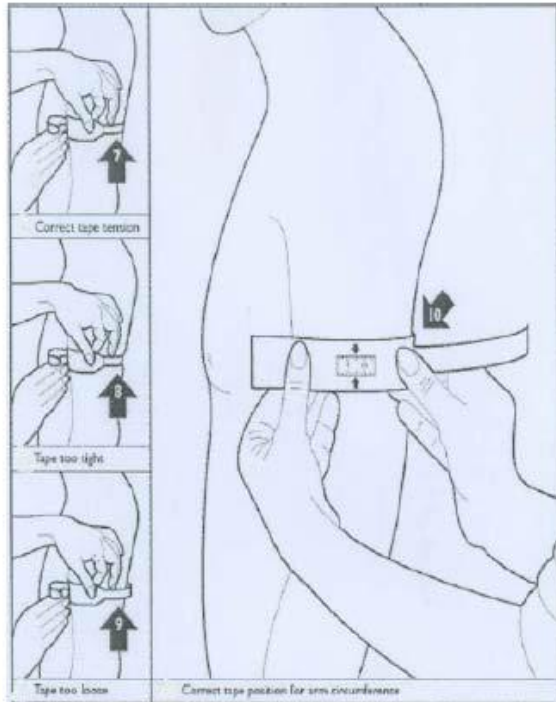
Yaadannoo leenjisa:

- Meeqa keessaantu antropometrii hojjatee beekaa?
- Barbaachisummaa safara sirrii ta'ee itti himi

3.1. Giddugala ciqilee harkaa gara olii (MUAC)

Yaadannoo leenjisa: MUACn OTP jalqabsisuu fi rifarii gochuuf indikeetarii filatamaadha sababiin isaas fayyadamuufis salphaadha fi saxilamtoota salphatti adda baasuuf fayyada

Gocha 3.1.1 Kan armaan gadii shaakalsiis

DIIMAA MUAC <11.0 cm &/ or oedema.....SAM OTP JALQABSISI

KEELLOW MUAC 11.0 cm & <12 cm .....MAM TSP ergi

MAGARIISA MUAC > 12cm .....Normaal

Gocha 3.1.2 hiikkaa MUAC gabatee armaan fayyadamii itti himi.

Hala HNyH Daa'ima qunamee adaan baafatan Ijoollee umriin ji'a 6 ol ta'aniif

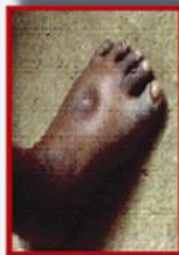
/Ijoollee ji'a ja'a olii/

1

yoo dhiita'a dhaqnaa qabaatan ilaalaa

Sakondii sadiifi quba keessan guddaachaani miila isaani lamaan suuta gadi Hurutaa

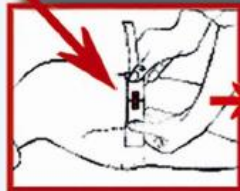
Yoo miilii gadi dhoqqee hafe daa'imni dhiita dhaqnaa niqaba

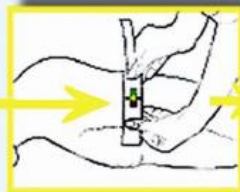
Mucaan kun hanqina nyaataatin baayee miidhameera kanaafu bufata fayyaa YKN hospitaala dhihoo jirutti hatatamaan ergamee nyaata fayyisuu (therapeutic feeding) fudhachuu qaba.

2

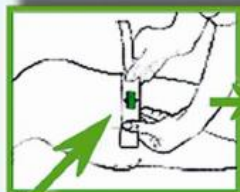
Naanawwa irree ijoollee isa gidduu safaruu/ Naanawwa irree bitaa

1.2 Mucaan kun hanqina nyaataatin baayee miidhameera kanaafu bufata fayyaa YKN hospitaala dhihoo jirutti hatatamaan ergamee nyaata fayyisuu (therapeutic feeding) fudhachuu qaba.

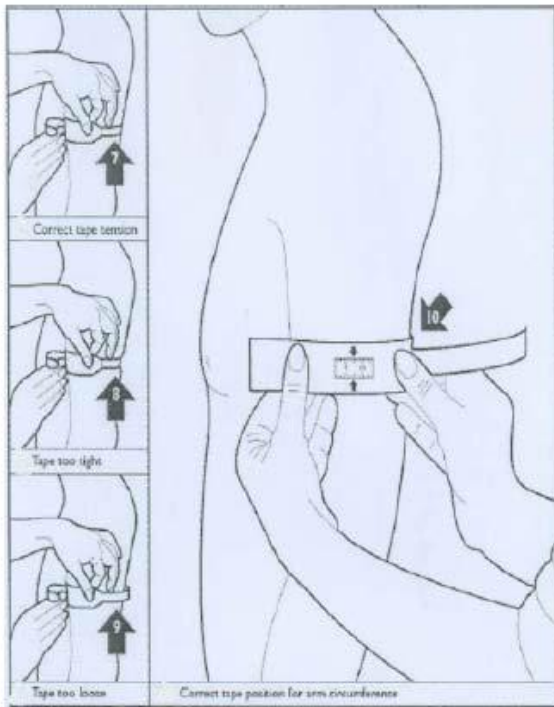
Daa'imni kun hanqina nyaataa eadarkaa giduggalaa miidhameera kanaafu nyaata dabalataa gaarii niibaada/ nyaata dabalataa/

Daa'imni kun hanqina nyaata hinqabu haatti daa'ima baga gammadde.

Tarkaanfilee arman gadii leenjitootaf ibsiif

1. Haati daa·imaa uffata ciqilee bitaa irraa akka siif baafu gaafadhu
2. Giddugala irree daa·imichaa tilmaami
3. Irree isaa/ishee sirreessi qabiitii, iddoo tilmaamtee san teppii meetiriin safari. Yoo dubbiftuu lakkoofsi gara mirgaattii olgaragaruu isaa mirkaneeffadhu
4. Dhiibbaa teppii meetiriin uumu hubadhuu ilaali, baay-es laafu ykn cimuu hin qabuu
5. Yoo taa·umsi isaa sirrii ta'e boodaa dubbisi
6. Battaluma dubbiste sana galmeessi

Fakkii yoo MUACn safaramu agarsiisuu

3.2 Ulfaatina safaruu

Tarkaanfilee ulfaatina safaruuf fudhataman

1. Sartuu ulfaatinaa skeelii abbaa 25kg fayyadami
2. Bobboo plaastikaaa
3. Uccuu da'imaarraa baaassii
4. Wanti tokkollee akka da'imaarraa hin jirree fi hin tuqne mirkaneeffadhu
5. Madalicharraa ulfaatina dubbissi
6. Yoo daa'imichi tasgabaa·e galmeesi

3.3. Dhiitoo miila lamaanii mirkaaneessuu

Yaadannoo leenjisa

miidhiitoo miila lamaanii mallattoo dhibee kuwaashaakoriti daa'immaan **dhiitoo miila lamaanii** qaban du'aaf saaxilamoo waan ta'aniif yaala hatatamaattuu isaan barbaachisa

Quba abbuddichaan dhiibbaa sirrii/normal presure umudhaan sekondii sadiif turi, yoo dhooqee hafe dhiitoo miila lamaanii qaba; yoo dhooquu baate hin qabu.

KUTAA 4: Ademsa ciibsuu

Tarkaanfii 1ffaa. Sakatta’u fi addabaassuun OTPtti galmeessu /rifarii gochu

Gocha 4.1:

- Agarsistun cibsanii yaaluu mal akka ta’e gaafadhu(OTP; IP)
- Yadannoo leenjisa 4.1 fayyadami ibsa (OTP/IP) kenni

Tarkaanfii 2ffaa. Ulaagalee cibsanii yaaluu mirkaneessi

Safarrii antiripomeetrii fi jiraachuu dhiitoo miilaa irrattii hundaa’un daa’michi ciisuu akka qabuu ykn hin qabne murteessi.

UMURII	ULAGAALEE CISISHAA
Ji’a 6_waggaa 18	<ol style="list-style-type: none"> 1. MUAC < 11 cm ykn 2. Jiraachuu dhiitoo miilaa lamaanii
Ji’a 6 gadi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Foon qaamarra dhumate mul’atu 2. Jiraachuu dhiitoo miilaa lamaanii

Tarkaanfii 3ffaa. Rakkoo walxaxaa fi mallattoolee balaa cimaa mirkaneeffadhu.

Erga HEF tokkaa hanqina nyaataa adda baafatee booda kan itti aanu OTPdha moo riifarii gochuun qaba jettee adda baafachuudha.

Kana gochuuf ammo mallattoolee balaa cimaa jiraachuu fi jiraachuu dhabuu adda baafachuudha. Kanaaf kanneen arman gadii mirkaneeffadhu:-

- Mallattoolee cimaa walii galaa

- Nimooniyaa
- Garaa kaasaa dhiiga qabu
- Ho'a qaamaa ol'aanaa fi gadi ho'a qaamaa gadii aanaa

Gocha 4.2:

- Hirmaatotaa waa'ee rakkoo walxaxaa fi akkamitti akka mallatoolee balaa cimaa mirkaneeffannu gaafadhu
- Yaadannoo leenjisa 4.2: fayyadamitii waa'ee rakkoo walxaxaa fi akkamitti akka mallatoolee balaa cimaa mirkaneeffannu itti himi.

Mallattoo	gara BF ykn Hospitaalattii ol erguu
Mallattoo balaa cimaa waliigalaa	➤ kanneen arman gadii keessaa tokko yoo jiraate:- waan nyaatu fi dhugu hunda yoo hoqisiise, hollannaa qaamaa, ofwallaaluu, ykn nyaata dadhabuu
Nimooniyaa	➤ Aduu ➤ Laphee gara kessatti dhooquu ➤ Rakkoo hafuura baafannaa <ul style="list-style-type: none"> • Ji'a 6-12 ✓ 50/min fi isaa ol • Ji'a 12 -59 ✓ 40/min fi isaa ol
dysentery	➤ Bobbaa dhiiga qabu
Ho'a qaamaa ol'aanaa fi gadii aanaa	➤ Baay'ee olaanaa /T >38°C ➤ Baay'ee gadi aanaa/T <35°C

Hubachisa: Yoo mallattoolen balaa cimaa arman olii argitan osoo sakkatta'insa fedha nyaataa hin godhin dafaatii gara Bufata Fayyaa/hospitaalatti ergi.

Tarkaanfii 4ffaa: Fedha nyaataa Mirkaneessi

Fedhiin nyaataa agarsiistuu rakkoo meedicaala kamiyyuu waanta·ef mirkaneeffachuun barbaachisadha. Haala sirrii fi yeroo isaaf kenname keessatti hojjadhu.

Yaadannoo leenjisa:

yoo mallattooleen balaa cimaa jira ta'e fedha nyaataa mirkaneefachuun hin barbaachisu kana gochuudhan yeroo riifarii daa'immichaa qusata.

Qophi: Pilanpineetii, Bishaan dhugan, Fal'aana, Burchuqoo,

Gocha 4.3:

- **Qorannoo fedha nyaataa gochaan agarsiisi/hirmaatota fayyadamuu ni dandeessa**
- **Yaadannoo 4.3 fi 4.4 fayyadamuun akkamittii akka qorannoo fedhaa nyaataa raawwannuu fi hiikkaa isaa waliin ibsiif.**

Yaadannoo leenjisa: 4.3 Adeemsa qorannoo fedhii nyaata

Feedhiin nyaataa jiraachu if jiraachuu dhabuun sadarkaa dhibee daa'ima beekuuf Nama gargaara. Nyaataa nyaachuu diduun dhibeen daa'imnii qabuu hamaa fi gara iddo cisee kuunuunfamuti eerguu barbaacha ta'u agrsiisa.

Teekniika Qorannoo Nyaataa

Sadarkaa hoordoofamuu qabu

1. Qoormaanii nyaataa iddoo addaa fi qoophnitii gaggeefamuu qaba
2. Kaayoon qoormaata nyaataa fi iddo itti gaggefamuu qabu irrati hadhaaf ykn kunuunsitudhaaf ibsa keeni
3. Kunuunsituun harka dhiqachuu qabdi
4. Kunuunsituun haala itti tooluti ta'udhaan daa'ima offira techiiftee NQ keenuu fi ykn harkaa daa'ima irra godhuun akka nyaatuu afeeruu
5. Kunuunsitun NQ suuta keenudhaan daa'imnii akka nyaatuu yeero hundaa gaafachuu qabdi. Yoo daa'imnii didee osso hinuufin irra deebitee akka nyaatuu jajabeesuu barbaachisa. Qoormaanii kuni yeeroo xiqoo kan fudhatu yoo ta'u yeeroo tokko tokko hanga dakikaa 30 ni fudhata. Daa'imnii dirqidhaan akka NQ fudhatuu taasiisun hinbarbaachisu.
6. Daa'imnii yoo NQ fudhatee bishaan baay'inaan akka dhuguu taasiisuun nibarbachisa

Hikkoo Bu'aa qoormaata Nyaataa

Gabatee qoormaata nyaataa armaan gadii jiru ilaaludhan daa'imnii qoormaata nyaata darbuu fi kufuu issa adaan baasii beeki.

Qoormaata nyaata kan darbe

1. Daa'imni NQ kan gabatee qoormaata nyaataa keesati agarsiifame fudhatee/nyaate qoormaata nyaataa darbee jeechuudha
2. Fillanoon wal'ansaa keenamuu SNDK akka ta'e kunuunsiitudhaaf ibsi
3. Bu'aa issaa kaardii SNDK irrati galmeesi

Qoormaata nyaata kan kufee

1. Daa'imni NQ kan gabatee qoormaata nyaataa keesati agarsiifame hinfudhatee/hinnyaanee qoormaata nyaataa kufee jeechuudha
2. Fillanoon wal'ansaa keenamuu sadarkaa daa'imnii cissee kunuunsa argatuu akka ta'e fi maaliif kuni akka filamuuf kunuunsiitudhaaf ibsi
Kunuunsaa cisee argatuuf gara BF/Hspitaalatti ergi

Hubachisaa

Yeroo bellama isaanitiif torbeedhaan deddebi'an qorannoon fedhii nyaataa ni mirkaneeffannaa.

Fedhiin nyaata isaa dabalaa deemuu isaa mirkaneeffannaa

Yaadannoo leenjissaa: 4.4: Gabtaee Qoormaata Nyaataa

Ijooleen hanqina nyaataatin midhaman qoormaata nyaataa darbuu f i inni gadi anaan fudhachuu malan

NQ		BP 100	
Ulffina qaamaa (kg)	Karaxiiti	Ulffina qaamaa (kg)	Muka
<4	$\frac{1}{8} - \frac{1}{4}$		$\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$
4 – 10	$\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$		$\frac{1}{2} - \frac{3}{4}$
11 - 15	$\frac{1}{2} - \frac{3}{4}$		$\frac{3}{4} - 1$
>15	$\frac{3}{4} - 1$		$1 - 1 \frac{1}{2}$

Tarkaanfii 5ffaa: Addaa-baasii fi yaala

Chartii buukleettii keessanitti fayyadamaatii daa'imni keessaan KFTti yaalama moo gara BF/ hospitaalatitti ergamu qaba Kan jedhu mirkaneessaa.

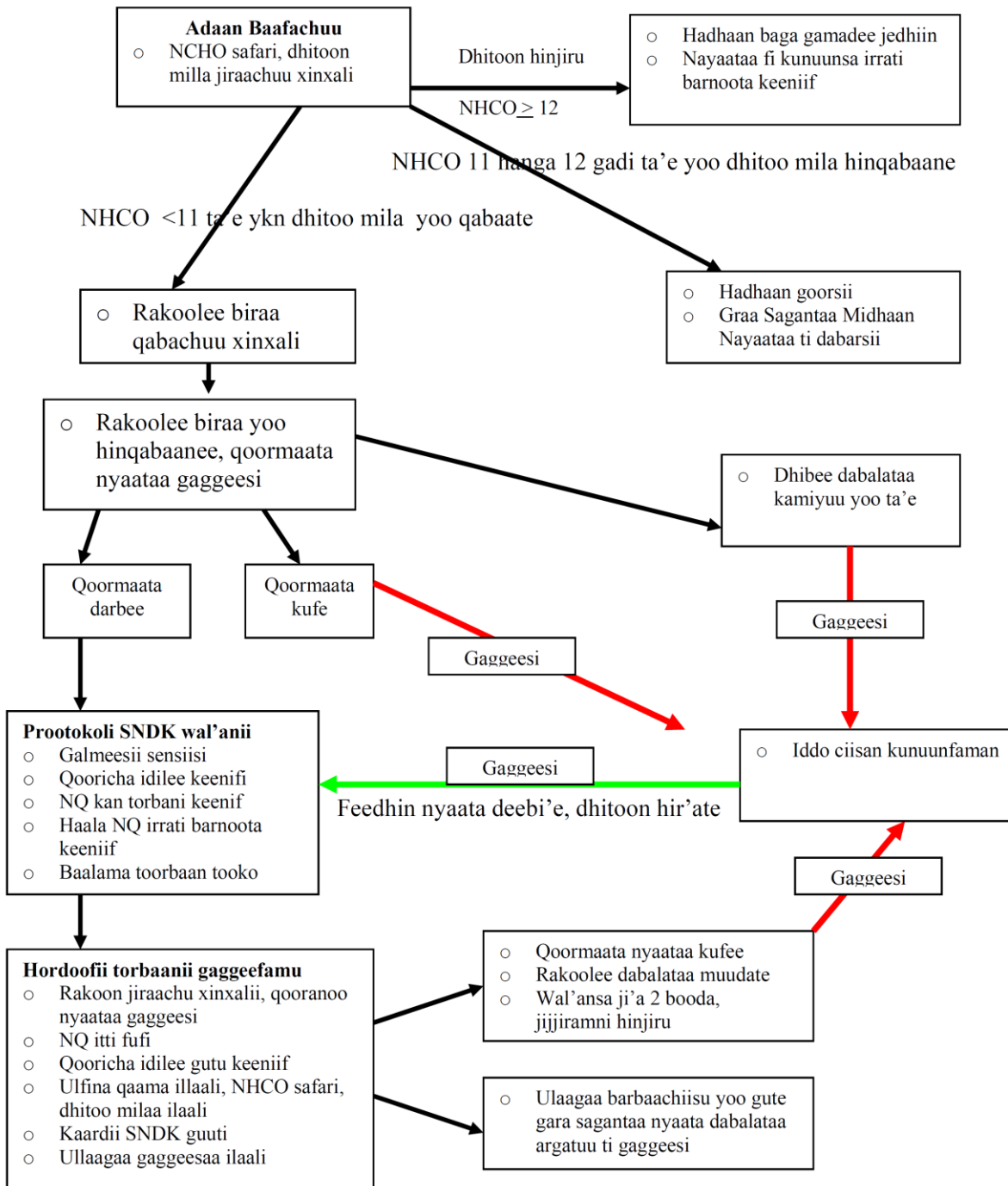
Gocha 4.1: leenjissaaf

Tarkaanfii 5ffaa yaadannoo 4.5 tti fayyaadamuun leenjitootaf ibsiif

Yaadannoo leenjissaa 4.5: Sakatta'insaa fi adda baassii daa'imman haqina

Nyaata cimaan qabamanii (umurii ji'a 6-59 gadii sadarkaa Keellaa fayyattii yalaman).

<ul style="list-style-type: none"> • Yoo umuriin hanga ji'a 6 ta'e <ul style="list-style-type: none"> ○ Qaama daa'imaa dhumaa ta'e mul'atu ○ Dhiitoo miilaa lamaanii • Yoo ji'a 6 fi sana ol ta'e fi <ul style="list-style-type: none"> ○ MUAC < 11 cm or Dhiitoo miilaa lamaanii fi kanneen arman gadii keessaa tokko yoo jiraate:- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Qoormaata nyaata kan kufee / dhibee Nimooniyaa / garaa kaasaa dhiiga / ho'aa qaamaaa olaanaa/gadii aanaa qabu yooqabate 	<p>Hanqina Nyaataa cimaa walxaxaa</p>	<p>Gara giddugala Hanqina nyaatattii Rifarii godhaa</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Yoo umurin ji'a 6 fi <ul style="list-style-type: none"> ○ MUAC < 11 cm or Dhiitoo miilaa lamaanii ○ Qorannoo fedhii nyaata yoo darbe 	<p>Hanqina Nyaataa walxaxaa hin taanee</p>	<p>Keellaa Fayyatti yaalii (HP Protocol)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Yoo MUAC 11 cm - <12 cm fi yoo Dhiitoo miilaa lamaanii jiraachuudhaatii baatee 	<p>Hanqina Nyaata Giddugaleessa a</p>	<p>Gara sagantaa nyaata dabalataatti ergi (yoo jiraatee)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Yoo MUAC >12 cm fi yoo Dhiitoo miilaa lamaanii jiraachuudhaatii baatee 	<p>Hanqinnii Nyaataa yeroo Gabaabaa hin jiru</p>	<p>Haadhan бага gammadde jedhii galatoomfad hu</p>

Chaartii Ijoollee umriin ji'a 6 hanga wagaa 18 jiran madaaluu fi tarkaafii barbaachiisu fudhachuuf gargaaru

KUTAA 5ffaa: Yaala Hanqina Nyaata cimaa yeroo gabaabaa/OTP

Gocha 5.1 Guddiftuu daa'imaatif tartiiba "OTP" ibsiif

- Paakeejii yaaliiOTP ibsiif (RUTF, Qooricha idlee)
- Yaaliin OTP kannenen arman gadii of keessatti qabata:-
  - Dhukkubsataan torbee torbeedhaan deddeebi'ee fudhaachuu qaba
  - RUTF: Plumpy Nut, BP 100 biscuit bar
  - Qooricha idlee
    - ❖ Amoksaasinii turtii guyyaa torbaatif
    - ❖ Qoracha raammoo garaa:albendaazoolii, membendaazoolii
    - ❖ Foolc acidii, fi VIT A
    - ❖ Talaallii shiftee
    - ❖ Qoricha farraa busaa, yoo barbaachisaa ta'e fi haalli mijataa ta'e.

Gocha 5.2: NQ/RUTF maalii?

- ❖ NQ/RUTFn maali, Hirmaatotaaf amala, faayidaa ergaa ijoo isaa irratti ibsa lladhu
- ❖ Yaadannoo Atatamaa HEF aneeksii 3ffaa banaa dubbisaa

NQ/RUTF jechuun jechoota ingilifaa quboota jalqaba funaanaman kan hiikkan isaa nyaata annisaa, albuuda fi vitaaminootan badhaadhe jechuu yoo ta'u hanqina nyaataa cimaa yeroo gabaaba yaaluuf kan qophaa'edha.

Yaadannoo 5.1: Ibsa bu'uraa NQ/RUTF

- RUTFn yeroo baay'ee dhadhaa ocholonii kan daakuu aannanii, sukkaaraa, zayita muduraa, fi dhangalee nyaataa xixiqqoo off – keessaatti hammata
- Daa'imman umurii ji'a 6 olii kallattiidhaan osoo bilcheessun hin barbaachisin nyaachuu ni danda'a.
- Anniisaan badhadhaa, dhangalee nyaataa kan ofkeessatti qabatu qixa

F100;

- Paastaa zayitaan badhaadhee kan gudina baakteeriyatif haala mijataa hin taanedha
- Kanaafa fayyaadamuus fi ta'e kaa'uf salphaadha. Ji'oota baay'e osoo hin balla'in ta'u ni danda'a banamee guyyoota baay'ef taa'u ni danda'a.
- Biyyaa keessatti kan oomishamuudha.

Yaadannoo 5.2: Ergaa Ijoo waay'ee NQ/RUTF guddiftuudhaaf

- Ulfaatina daa'imichaa irratti hundaa'un torbee torbeedhaan kenniif
  - **NQ/RTUF**n nyaata fi qorsa daa'ima hanqina nyaatatin qabamanii qofaadha, waliif qoodun hin danda'amu
  - Nyaata biroo osoo hin fudhatin nyaatama, xixiqeefamee guyyatti yeroo 3-4 kennamaaf.
  - Daa'iman harma hodhaniif dursanii harma hudhuu qabu booda **NQ/RTUF**n kennamaaf
  - Yeroo hundaa bishaan qulqulluu yoo **NQ/RTUF** nyaatuu akka dhugu
  - Harka daa'imichaa yoo danda'ame saamunaadhan dhiquu fi nyaata qulqullinaan kaa'uu
  - Daa'imman dhukkubsatan salphattii qorraaf waan saaxilamaniif yeroo hundaa uccuudhaan maranii tursiisuu
  - Yoo garaa baasan jiraate nyaata adda kuutu hin qabu, nyaati dabalataa kennamuufii qaba

Hubachiisa: Haadha daa'imichaa hubachuu ishee irra deebi'i gaafadhu

Yaadannoo 5.3: Baay’ina NQ Kan kennamu

NQ ijoolee haanqina nyaataatin midhamaniif ulffina qaamaa isaanii irrati Hundaa’udhaan keenamaaf

Ulffina qaamaa (kg)	PLUMPY’NUT®		BP100®	
	Karaxita guyyaati	Karaxita torbaanit	Muka guyyaati	Muka torbaaniti
3.0 - 3.4	1 ¼	9	2	14
3.5 - 4.9	1 ½	11	2 ½	18
5.0 - 6.9	2	14	4	28
7.0 - 9.9	3	21	5	35
10.0 - 14.9	4	28	7	49
15.0 - 19.9	5	35	9	63

Yaadannoo leenjisa 5.4: Qoricha idilee

Qoricha	Rx
VIT A	doozii 1 yoo seenuu*
Foolic Asiidii	doozii 1 yooseenuu fi yoo mallattoon animiyaa jiraate
Amoksaasilinii	doozii 1 yoo seenuu fi guyyota torbaf manatti
Busaa	akkaata qajeelfama biyyatiitti
Shiftee (ji’a 9 kaasee)	vaakziinii 1 torbee 4ffaattii
Ayiranii	HIN KENNAMU –NQ keessa jira
“Diwormingii”	doozii 1 torbee 2ffaatti

Yaadannoo leenjisa 5.5: Baayina qoricha idilee

Amoksisillinii

Ulffina qaamaa (kg)	Bayyina Qoorichaa (guuyaati si'a lama)	Capsuula abba gm 250
< 5kg	125 mg	½
5 – 10	25mg	1
10 – 20	500mg	2
20 – 35	750mg	3
>35	1000mg	4

Vitaamina A

Umrrii ji'aan	Vitaamina A guyyaa 1 tti liqimfamuu
6 hanga 11	Kaapsuula bulee tokko (100,000 IU=30 µg)
12 ol ykn (kg 8)	Kaapsuula bulee lama (200,000 IU=60µg)

Foolik asiidii

Yoomi	Hagam
Yeeroo seenuu/galmaa'u	5 mg

Qooricha Raamoo Garaa

Umrii	>= Waggaa 2
Albeendaazoolii (400mg)	Kiniina 1 yeeroo tokko
Meebeendaazoolii (100mg)	Kiniina 5 yeeroo tokko

Yaadannoo leenjisa 5.6: Ullfina qaamaa yeeroo gara mana gaggefamuu

Admission weight	Discharge weight	Admission weight	Discharge weight	Admission weight	Discharge weight
3	3.5	8.1	9.3	18.5	21.3
3.1	3.6	8.2	9.4	19	21.9
3.2	3.7	8.3	9.5	19.5	22.4
3.3	3.8	8.4	9.7	20	23.0
3.4	3.9	8.5	9.8	21	24.2
3.5	4.0	8.6	9.9	22	25.3
3.6	4.1	8.7	10.0	23	26.5
3.7	4.3	8.8	10.1	24	27.6
3.8	4.4	8.9	10.2	25	28.8
3.9	4.5	9	10.4	26	29.9
4	4.6	9.1	10.5	27	31.1
4.1	4.7	9.2	10.6	28	32.2
4.2	4.8	9.3	10.7	29	33.4
4.3	4.9	9.4	10.8	30	34.5
4.4	5.1	9.5	10.9	31	35.7
4.5	5.2	9.6	11.0	32	36.8
4.6	5.3	9.7	11.2	33	38.0
4.7	5.4	9.8	11.3	34	39.1
4.8	5.5	9.9	11.4	35	40.3
4.9	5.6	10	11.5	36	41.4
5	5.8	10.2	11.7	37	42.6
5.1	5.9	10.4	12.0	38	43.7
5.2	6.0	10.6	12.2	39	44.9
5.3	6.1	10.8	12.4	40	46.0
5.4	6.2	11	12.7	41	47.2
5.5	6.3	11.2	12.9	42	48.3
5.6	6.4	11.4	13.1	43	49.5
5.7	6.6	11.6	13.3	44	50.6
5.8	6.7	11.8	13.6	45	51.8
5.9	6.8	12	13.8	46	52.9
6	6.9	12.2	14.0	47	54.1
6.1	7.0	12.4	14.3	48	55.2
6.2	7.1	12.6	14.5	49	56.4
6.3	7.2	12.8	14.7	50	57.5
6.4	7.4	13	15.0	51	58.7
6.5	7.5	13.2	15.2	52	59.8
6.6	7.6	13.4	15.4	53	61.0
6.7	7.7	13.6	15.6	54	62.1
6.8	7.8	13.8	15.9	55	63.3
6.9	7.9	14	16.1	56	64.4
7	8.1	14.2	16.3	57	65.6
7.1	8.2	14.4	16.6	58	66.7
7.2	8.3	14.6	16.8	59	67.9
7.3	8.4	14.8	17.0	60	69.0
7.4	8.5	15	17.3		
7.5	8.6	15.5	17.8		
7.6	8.7	16	18.4		
7.7	8.9	16.5	19.0		
7.8	9.0	17	19.6		
7.9	9.1	17.5	20.1		
8	9.2	18	20.7		

KUTAA 6: Hordofii

Gocha 6.1:

- Tarkaanfilee daa'imman OPT irra jiraniif Hordofiif godhamu leenjitootatti himi
- Yaadannoo keessan hatattamaa fuula 8 dhaqaa dubbisaa

yaadannoo leenjisa 6.1 “cheek listii Hordoffii”

Hoordoofi Goodhamu

Ijjoolleen SNDK argatan hundinuu hordoofi walira hincinee sadarkaa KEF ti torbaonin argachuu qabu. HEF toorbanit guyyaa tokko dhima hojjiwan SNDK fi hordoofi dhaaf ramaduu qaba. Sagantaa manaa gara manaa deemmun tajaajila laatu irrati ijjollee HNH dhaan midhamniif hoordoofi gaggeesuu qabdi. Yerroota hoordoofii gaggeesitu HEF dhimmoota armaan gaditi tuqaman raawachuu qabdi.

Sadarkaa 1: Gaafadhu

- Garaa kaasaa, Haqisiiuu/didigsuu/ qaama oo'isuu ykn rakkoon biraa yoo jiraate?
- Nyaataa ilaalchiisee, daa'imnii nyaata toorbaaniif keenameef ni fixataa?

Sadarkaa 2: Madaalii/Qoradhuu

- Rakoon dabalataa jiraachuu xinxali
- Oo'insa qaamaa, Haala affura itti baafatuu (laka'a'i),
- Ulffina qaamaa, safari NHCO fi dhiitoo milaa yoo jiraate illali
- Qoorannoo nyaataa gaggesii (Nyaachuu fi nyaachuu dhabuu ilaali)

Sadarkaa 3: Bu'ura madaalii/qorannoo hordoofi armaan oliti godhameen tarkaafi fudhatamuu qabuu irrati murtee keeni

Wanti armaan gaditi tuqaman tokkolleen yoo jiraate gara Buufata Fayyaa/Hospitaalaati eergii/geggeesi

- Mallattoo rakkoo dabalataa yoo jiraate
- Qoormaata nyaata yoo kuufee
- Dhiitoon milaa yoo dahalatee/yoo dabalee
- Deedeebii torbee lamaa keesati ulffini qaamaa yoo hir'ate
- Deedeebii torbee saddi keesati ulffini qaamaa yoo dabaluu baate
- Kunuunsituun yoo haalaan dhibamtee ykn yoo duute fi daa'ima manati

kunuunsituun yoo namaaf hintole

Gara Buufta Fayyaa/Hoospitaala geggesuun/eerguun yoo hibnbarbaachifnee, SNDK kan toorbaan tokko keeniif

- Qooricha idilee guutuu keeniif
- Raashinii torbaanii Plumpy Nutii keeniif
- Baalama hoordofi kan toorbaan dhuufu keeniif
- Odeefanoo jiruu kaardii SNDK irrati galmeesi

Daa'imnii sagantaa hoordoofii irra yoo hafe

- HFH feedhidhaan hojatu akka gara manaa deeme ilaaluu fi HEF tiif akka gabaasa godhuu gaafadhu

Ulaagaaleen armaan gaditi kaayaman yoo guutaman dhuukubsataa SNDK irra jiruu offiraa gara manaatii gaggeesii/eergi

a. Dhuukubsatoota mallattoo dhitoo milaatin galma'an: Mallattoon dhitoo milaa hordoofi torbaan lamaa (guuyyaa 14) keesati yoo bade

b. Dhuukubsatoota malattoo dhitoo malee galma'an: Haala anneksii 5 irrati kaayametii yoo olfina qaamaa barbaachiisaa ta'e argatee gara manaa gageesi/eergi

c. Daa'imnii dhuukubsatee wal'ansa ji'a 2 argatee yoo ulaagaa sadarkaa gageefamuu guutuu dadhabe, gara iddoo cisee kunuunfamuti gaggeesii/eergi Yeeroo gara manaa eergituu

o Haala kuunuunsaa fi nyaata irati hadhaaf goorsii keenamuu mirkaneefadhu

o Waraqaa raggaa kunuunsituudhaaf laachuu akasumas waraqaa rifaraali sagantaa nyaataa dabalataa tiif eerguu kee mirkaneefadhuu

o Daa'imnii osso hin ba'in dura maqaan isaa/issi galmeesii irrati galmeefamuu mirkaneefadhu

Baassuu /Discharge

Daa'imman saganta nyaata deddebirra jiran yoo baay'ate torbee 4f turu' ulaagaleen baassuu cimina sadarkaa ciibsuu/seenuu irratti hundaa'a

- A. Dhukkubsataa dhiitoo miilaa qabuuf: Yoo dhiitoo miilaa torbee lamaaf walitti aansee dhabame
- B. Dhukkubsataa dhiitoo miilaa hin qabneef: Yoo ulfa ulaatina hangaaha barbaadamu bira gahe.
- C. Yoo daa'imichi ulaagalee ba'u ji'oota lama keessatti guutuu baatee, akka ciisee yaalamuuf rifarii godhama

HUB:- yoo baafnu daa'immichi sagantaa nyaata dabalataatti akka dabru (yoo jiraatee) fi galmeerratti guyyaa itti baafne galmeessuu qabna.

KUTAA 7ffaa Galmeessuu fi gabaassuu

Dhukkubsataan sagantaa nyaata qophii nyaataa/OTP keessaa seenuu ishee/ isaa erga beekamee booda odeeffannoon waa'ee ishee/isaa ibsu galmaa'u qaba.

Qophii:- Kaardii OTP (coppo 3), Galmee, fi Unkaa gabaasa torbaani

Gocha 7.1: Kaardii OTP akka itti guutamu qabu ibsiif

- Fakkeenya Kaardii OTP hirmaatotaaf hirii faayidaa galmeessuu fi gabaasuu gaafadhu
- Hirmaatota 3-4tti qooditii akkaataa kaardii OTP itti guutamu shaakalsiisi

Yaadannoo Leenjisa 7.1: Faayidaa galmeessanii tursiisuu

- Kaardiin OTP kun dhukkubsataa hundaafuu gutamu qaba. Meeshaa murteessa fi yaala hanqina nyaatatiif baay'ee barbaachidha, ogeessi kamiyyuu isa ilaalee murte fudhachu ni danda'a. Kanaaf galemee biraa dhimma kanaaf fayyadamuun hin barbaachisu.
- Ibsa bal'aa waa'ee dhukkubsatichaa qaba (Jijjiirama jiru, haala hanqina nyaataa, yaalii, qorsa Rx, mallatoolee dhukkubaa)
- Hojjatootni fayyaa kamiyyuu waan walfakkatu sababii fayyadamaniifu odeeffannoo dhukkubsaticha argachuuf salphaadha.
- Ogeessaa fayyaa dhukkubsaticha haala inni irra jiru baruu gargaara, akkasumas hordofii qulqullina hojitifis gahee ol'aana qaba.
- Galmeeni fi Kaardiin OTP kun daata hundaa waan qabuuf salphatti gara odeeffannootti jijjiiramee waa'ee gidugala faayichaa kallattii waltawaa ta'en gabaassun ni danda'ama

Galmees Hanqina Nyaataa

Odeeffannoo HEFn guutamu:

- Odeeffannoo walii galaa

- Safarii antropometrii
- Adda baassii fi bu'aa yaalii, fkn: fayyee bahe, adda kute, du'e fi kkf

HB. Galmeen kun kan guutamu yoo seenu fi ba'u qofaadha.

Gocha 7.2: Unka gabaasa torbee irratti ibsa kenni.

- Unkaa gabaasa HEF torbaani HEFtif hiri akka laalaniif
- Akkataa itti guutamu ibsiif.

Yaadannoo Leenjisa 7.2: Ibsa unka gabaasa torbee

1. Yoo seenan

Baay'ina jalqaba torbaani irrati: Baayina ijolee jalqabii toorbaniti SNDK galmaa'an jeechuudha

Haar'a: Ijjolee yeeroo jalqabiitiif SNDK galmaa'an jeechuudha

Wara irra deebi'in galmaa'an: Waara tanaan dura galmaa'anii amas irra deebin galmaa'an jeechuudha

Galme dimishaashaa: Ijolee dimshaasha sagantaa nyaataati torbaan keesati galmaa'an jeechudha

2. Yoo ba'an

Kan Fayyan: Dhuukubsatoota ulaagaa gara mana deemuuf guutan jeechuudah

Dua'a: Dhukuubsatoonta yeeroo sagantaa irra jiran du'an yoo ta'an garaa manaa deemuun mirakaneefamuu qaba

Gara chhissichaati kan gageefaman: Dhukubsatoota gara Bufta Fayyaa/hospitaalaati cisaani kunuunfamuf gaggeefaman

Kan adaan kuutan: dhuukuubsatoota hoordoofi sgantaa torbaan lamaaf (guyyaa 14) adaan kutan

Kan itti hinwayyofnee: Dhuukubsatoota wal'ansa ji'a lamaaf fudhatani sadarkaa gara manaati gaggeefamuu irra hingeenye. Gara cisan kunuunfamaniti darbuu qaban.

Kan hinbeekamne: Daa'ima guyyaa SNDK irraa hafanii fi sababnii ittin haafan hinbeekamne (sababnii hafaniif du'a ta'e, yaaduma hafanii fi adaan kan kuutan ta'un kan hinbeekamne)

Dimshaashaan kan gaggeefaman: Ijoolee sagantaa nyaataa xumuurdhaan gara manaatti gaggeefaman hundaa jeechudha

HB:- Baay'ina dhumatorbanii= Baay'ina jalqaba torbaani irrati+ Galme dimishaashaa- Dimshaashaan kan gaggeefaman

Yaadannoo leengisaa 7.2: Kaardii OT

HOORDOOFII SNDK:

MAQAA		Ulfaatina gahu irraa eegamu										
Torbaan	Ragaa Jalqabaa	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Guyyaa												
Safarii Qaama (Anthropometry)												
Ulfaatinsa qaamaa (kg)												
Jijjirama Ulfaatinsa qaamaa (+/0/-)												
GNHCO(sm)												
Dhiitoo (Nijira, hinjiru)												
* Waldhaansa keenameen kan hinfayilne(Ijooleen hanqinaa nyaataatiin daraan midhaman eergaa sagantichatti galmaa'an booda yoo ulfaatina qaamaa hiri'san, Dhiitoo milaa jiru gaafa guyyaa 14 yoo hinhiri'sin, Ulfaatina qaamaa yoo hindabalatiin, Gaafaa guyyaa 21 yoo dhiitoon jiraate)												
Mallattoo Cimaawaa												
Hoolachilisee/huurguufee niibeekaa (Nijira/Hinjiru)												
oof walaalee niibeekaa (Nijira/Hinjiru)												
Waan nyaatan huundaa nil deebisu/nil haaqqisu (Nijira/Hinjiru)												
nyaachu dadhabee niibeekaa (Nijira/Hinjiru)												
Seenaa												
Garaa kaasaa/Albaatii (# Guyyoota)												
Bobbaa /udaan keesaa Dhiigni (Ninjira, Hinjiru)												
Haqqisu/Diddigisu (# Guyyoota)												
Oo'insa qaamaa (# Guyyoota)												
Qufaa (# Guyyoota)												
Qorannoo Qaamaa/Antropometry/												
Qoranno Fedhil nyaataa Darbee/Kufee												
Oo'insa qaamaa 0C												
Afuura Baafannaa (# / daqqiqaadhaan)												
Tarkaanfiin nibarbaachisa** (Eeyye/Mitti)												
Qoorichaa Laatame/kename												
Baay'ina Amoksaasiilini												
Qoricha waldhaansa Busaa												
Vitaamina A												
Qooricha fara raamo garaa	*											
Tafaali Shiftoo/Gifraa			*									
Foolik Asiidii												
Qorichallee biroo (hula duraa Kardii itaala)												
Nyaata waldhaansaa Qophaa'ee (NWQ) (# karaxiitti)												
Maqaa qorataa												
Bu'aa qoranno**												
*** H=kan hafee AK=kan addaan kute (dhukubsataa guyyoota 21 waldhaansa irraa hafe fi daawwii manaatiin mirkaneefame) T=kan gara WSCY(Wiirtuu Sagantaa Cisanii yaalamuu) ti darbee D= kan du'ee F=kan fayyee gaggeefame TD=kan gara biraati darbuu dide DM= Dawii manaa FD=kan waldhaansii hinfayisiin(waldhaansa torbaan 8 tiin booda ullaaga gara manaatii gaggesamuun kan hinguune) HB= kan hinbeekamne (Dhuukubsataa guyyoota 21 waldhaansa irraa hinjiree garuu kan bu'aan (kan addaan kutuun ykn du'un) daawii manaa godhammeen hinbeekamne).												
** Yeeroo hoordoofii tarkaafiwan fudhataman (Guyyaa dabalatee)												

Naannoo				Aanaa			Ganda/ Gooxii			
Namnii Ergee	Hojataa Fedhi Fayyaa Hawaassa			Guyyaa Fayyaa Hawaassa		Fedhi dhunfaattin		Kanbirraa/Olaa		
Iddoo SWNDK				Fageenya mana iraa jiru (yeeroodhaan)						
Umurii (ji'an)	Saala		Dhi	Dub		Guyyaa Sagantichatti Yaalamuuf galmaa'an(Guyyaa/Ji'a/W aggaa)				
Haala Sagantichatti Yaalamuuf Galmaa'an	Haaraa	Yaalli addaan eerga kutee booda deebi'e yaalamuuf kan galmaa'e	Erga fayyee booda irra deebi'ee kan galmaa'e		Wirtuu Sagantaa Cisanii yaalaman irra		Wirtuu Sagantaa Cisanii yaalamuutti tajaajilamu kan dide			
Antropomeetirii sagantaa Yaalamuuf Galmaa'an										
Ufaatina qaamaa (kg)				Dhiltuu (Nijira,Hinjiru)			GHNCO (sm)			
Mallattoo Cimaa waliigalaa										
Hoollachisee/huurguufee niibeekaa	Nijira	Hinjiru		Waan nyaatan huundaani deebisu/nii haqqisu			Nijira	Hinjiru		
oof walaalee niibeekaa	Nijira	Hinjiru		nyaachu dadhabee niibeekaa			Nijira	Hinjiru		
Seenaa										
Garaa kaasaa/Albaatii	Nijira	Hinjiru		Bobbaan /Udaan yoo dhiiga qabaale			Nijira	Hinjiru		
Haaqqisu/Diddigisu	Nijira	Hinjiru		Harma nihoodha			Nihodha	Hinhodhu		
Qufaa	Nijira	Hinjiru								
Rakkoon biraa yoo jiraatee haa ibsamu										
Qorannoo Qaamaa										
Afuura baafanaa (#daqiiqaadhaan)	<20	30 - 39	40 - 49	50+	Oo'insa qaamaa OC			Nico'aa	Nagaadha	
Qooricha idilee sagantichatti yaalamuuf galmaa'anii kennamu										
Sagantichatti yaalamuuf galmaa'an: Qooricha Guyyaa Baay'na qoorichaa Qooricha Guyyaa Baay'na qorichaa										
Amoksaasiilini				Qooricha fara busaa [.....]						
Shiftoo/Gifira				Vitaamina A						
Foolik Asiidii										
Yeeroo waldh'ansa Hanqina nyaataa cimatiif dhaabbata biroo irra dufan fi iddoo birootti ergaman (Yeeroo hunda lakk, addaa HRC, sagantichatti galmaa'an fayyadantee biyyadatti)										
Gara kanati kan seenan					Iddo kana kan bahan					
Teessoo	Guyyaa	Lakk. Galme'e tajaajila Fayyaa biroo			Sababa	Teessoo	Guyyaa			
Daawii manaa (DM)										
Guyyaa	Sababa DM			Guyyaa DM		Wanta argaman/mu'atan				

Yaadannoo leengisaa 7.3: Unkaa gabaasa HEF torbaani

Maqaa Gandaa _____
 Guuyyaa gabaasaa _____ hanga _____

Bayyaina itti fayyadamiitootaa (ijoollee waggaa 5 gadii ta'an)	Wara SNDK galmaa'an				Wara Gaggeefaman					Bayyina dhuma torbaaniti
	Baay'ina jalqaba torbaani irrati	Haar'a	Wara irra deebi'in galmaa'an	Galmee dimishaashaa	Kan fayyan	Gara cisaati kan gaggeefaman	Kan du'an	Kan hinbeekamne	Dimishaashati kan geggeefaman	

Serial #	Full Name	Address	Age (months/years)	Sex (F/M)	New Admission (Y/N)	Transfer or readmission (Y/N)	Admission				Discharge				Outcome (Cured, dead, unknown, transfer, non-responder)	Remark
							Date	Weight (Kg)	Oedema (Y/N)	MUAC (cm)	Date	Weight (Kg)	Oedema (Y/N)	MUAC (cm)		
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																

KTAA 8ffaa: Shaakalaa/for trainers only not to be displayed

Activity 8.1: Case studies

- Divide the group in three parts and ask each group to answer the questions to each case
- Write the case studies on a 5-6 flip chart

1. Abeba brought her 1 year old child, Kebede, to Enseno health post. During the anthropometric assessment, he was found to have oedema, and MUAC 10.5 cm. He ate the RUTF well. During the medical assessment he had a temperature of 37°C, no vomiting, passing 2 stools a day, no palmar pallor, and no rapid breathing.

A) How do you manage this child and why?

B) What do you need to tell the mother?

2. Bekele came to Buee - health post. On assessment he had oedema, and MUAC 11.2 cm, Normal Temp, Fail appetite test, vomited once a day and had diarrhoea three times a day.

A) How would you manage Bekele including medicines given and when?

B) What do you need to tell the mother?

C) What is the discharge criteria?

3. A Child was admitted to the OTP with a MUAC of 10.9 cm and weight of 10 kg. In week seven, the child's MUAC was 11.2 cm and his weight 12.4 kg. What action is needed

4. A Child was two years old and has been referred by the Volunteer community health worker to OTP with MUAC 10.9 cm. On admission, the child refuses to eat the RUTF during the appetite test. You ask his mother to move to a quiet area and try again. After half an hour the child still refuses to eat the RUTF. During the medical examination you discover the child has had watery diarrhoea and vomiting for several days. What action is needed?

Activity 8.2: Role Play

- Divide the group in four parts
- Write the role play on a paper and give to each group
- Ask each group to practice the role play and give feedback to each group

Preparation:

Materials needed: Blank OTP admission cards, blank OTP ration card, doll, MUAC tape; referral slip from CHW indicating red MUAC; RUTF ration table.

Two volunteers from the group: One to play a mother with a small child; the other to play an OTP nurse.

Instructions for participant playing a mother with a small child

Use a doll for your child. Give her a name.

Your child is about 10 months old (but you don't know exactly). She is your youngest child. You breastfeed her but you don't feel very well yourself and the baby doesn't seem to get any milk. You have 5 other children

The Community Health Worker in your village measured your child with a tape and told you your child was thin and that you must go to the health post and they would give you some special food and medicine for your child. He gave you a piece of paper with something written on it and told you to give it to the HEWs. You can't read.

You are willing to go even though its 3 hours walk because you have heard from other mothers in your village that the health post is giving a special peanut paste food for thin and swollen children. You are hoping that your child gets help and cured.

You should wait for the HEW to ask you questions. If the HEW does not ask, you can tell him/her a few things and hope this will lead to more questions.

Instructions for participant playing as HEW

You are an HEW. You run the OTP at your health post every Thursday.

Mother presents with a thin baby.

You ask for the referral slip from the CHW which shows a RED MUAC. The child has already been weighed and is 3.9 kg. You take the MUAC again and find it to be 10.9 cm

Check for complications. Ask the mother questions.

Follow the OTP card. Conduct a medical check and RUTF appetite test. Fill in the OTP card.

Determine what action is needed.

If you decide to admit the child to the OTP, make sure to give the key messages. Take note of what the mother tells you. This will help you to know which messages to emphasize. If you give RUTF, determine how much is needed according to the child's weight. Fill in the ration card.

Activity 8.3: Practice at a health facility with TFU/SC

- Provide two copies of OTP card to each participants
- Assign one child for two participant
- Ask to practice the full admission procedure, OTP treatment, and recording
- Provide feedback both in the facility and also later in the classroom

Kitaabota Wabii

1. GUIDELINES For the Management of Moderate Acute Malnutrition, in Ethiopia Final version September, 2012
2. Training Guideline For Management of Severe Malnutrition at the health post level Outpatient Therapeutic Care (OTP) Trainer Manual FMOH June 2008/08
3. Management of Sever Acute Malnutrion at the health post level out Therapeutic care (OTP) training manual FMOH June 2008
4. Wal'ansaa Hanqina Nyaata Hamaa Sadarkaa Keelaa Fayyaati Keenamu Yaadanoo Atatamaa Hojataota Eksteenshiini Fayyaatiif Minsteera Eegumsa Fayyaa Feederaalaa Adoleesa bara 2000
5. Protocol for the Management of Sever Acute Malnutrion of Ethiopia Federal Ministry of Health March 2007

